КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
підготовче відділення для громадян України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач підготовчого відділення
для громадян України
_____доц. Ірина ЛЯШЕНКО

«__» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІОЛОГІЯ

для слухачів вечірньої та денної (по суботах) форм навчання
для підготовки до складання ЗНО та ДПА

галузь знань **Е «Природничі науки, математика та статистика»**

Форма навчання	**очна**
Навчальний рік	**2025/2026**
Семестри	**2**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**іспит**

Викладачі: Володимир ГОРОБЧИШИН

Пролонговано: на 20_/20_ н.р._____(_____) “__”_____20__р.

Пролонговано: на 20_/20_ н.р._____(_____) “__”_____20__р.

КИЇВ – 2025

ВСТУП

1. Анотація програми підготовки.

Навчальну програму з біології на 2025 – 2026 навчальний рік для слухачів підготовчого відділення для громадян України розроблено на основі програми підготовки до складання зовнішнього незалежного оцінювання з біології у 2026 році (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.12.2018 № 1426,
https://testportal.gov.ua/progbio/programa_biology_2020-1/).

Програма курсу розрахована на 90 академічних годин, зокрема теоретичні заняття – 86 год., проміжне тестування – 2 год., іспит – 2 год.

Основними формами навчальних занять є теоретичні заняття.

Заключною формою контролю виконання навчальної програми є іспит.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни. Повна або базова загальна середня освіта, навчання в школі екстернів. Володіння українською мовою не нижче рівня вільного володіння першого ступеня відповідно до Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови № 31 від 24.06.2021.

3. Завдання вивчення дисципліни:

- поглибити рівень навчальних досягнень з хімії учасників Національного мультипредметного тесту 2026 року;
- систематизувати знання з біології, ліквідувати прогалини шкільної освіти, що можуть мати місце за рахунок варіативності програм з хімії для загальноосвітніх закладів освіти;
- підготувати слухачів до складання Національного мультипредметного тесту 2026 року з біології шляхом написання проміжних тестувань та іспиту

4. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1	*Знати* основні біологічні поняття, терміни, закономірності живої природи.			
1.2	*Знати* основи генетики, екології, еволюційного вчення та біосфери.			
1.3	*Знати* особливості будови та функціонування клітин, тканин, органів і систем органів людини.			
2.1	*Вміти* аналізувати біологічні процеси та явища, встановлювати причинно-наслідкові зв’язки.			
2.2	*Вміти* застосовувати біологічні знання в			

	практичних і життєвих ситуаціях.			
3.1	*Комунікація.* Здатність формулювати обґрунтовані висновки на основі біологічних знань			
3.2	*Комунікація.* Уміння працювати з різними джерелами біологічної інформації.			
4.1	*Автономність і відповідальність.* Здатність самостійно використовувати набуті знання для розв'язання тестових завдань.			
4.2	*Автономність і відповідальність.* За визначений час (60 хвилин) розв'язувати тест.			

5. Результати навчання:

1. розвиток критичного мислення під час аналізу біологічної інформації;
2. уміння систематизувати та узагальнювати біологічні знання, встановлювати взаємозв'язки між процесами живої природи;
3. здатність демонструвати в тесті теоретичні знання з біології (клітинна будова, організм людини, генетика, екологія, еволюція);
4. формування відповідального ставлення до власного здоров'я, довкілля та усвідомлення ролі біології в житті людини.

6. Критерії оцінювання та схема формування оцінки.

6.1. Схема нарахування балів:

№ п/п	тип завдань	номери завдань у тесті	кількість завдань цього типу	оцінка за правильну відповідь, число балів	макси-мальна оцінка за даний тип завдань
1	З вибором однієї правильної відповіді	1–24	24	1	24
2	На встановлення відповідності (логічні пари)	25–28	4	1 – одна правильна відповідність (логічна пара) 2 – дві правильні відповідності (логічні пари) 3 – три правильні відповідності (логічні пари) 4 – чотири правильні відповідності (логічні пари)	16
3	З вибором трьох правильних відповідей із трьох груп запропонованих варіантів відповідей	29, 30	2	1 – вказано правильно одну відповідь (цифру) із трьох можливих 2 – вказано правильно дві відповіді (цифри) із	6

				трьох можливих З – вказано правильно три відповіді (цифри) із трьох можливих	
усього 46 тестових балів					

6.2. Таблиця переведення тестового бала у рейтингову оцінку:

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
1	не склав/ла	24	149
2	не склав/ла	25	150
3	не склав/ла	26	151
4	не склав/ла	27	152
5	не склав/ла	28	154
6	не склав/ла	29	156
7	100	30	158
8	107	31	160
9	114	32	162
10	119	33	164
11	124	34	166
12	128	35	168
13	131	36	170
14	134	37	172
15	136	38	175
16	138	39	177
17	140	40	179
18	142	41	182
19	144	42	185
20	145	43	188
21	146	44	192
22	147	45	196
23	148	46	200

6.3. Шкала відповідності

За 200 – бальною шкалою	За національною шкалою
185 – 200	**Відмінно** / Excellent
160 – 184	**Добре** / Good
100– 159	**Задовільно** / Satisfactory
0 – 100	**Незадовільно** / Fail

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ заняття	№ теми	Тема заняття	Кількість годин		
			теоретичні	проміжне тестування, іспит	самостійна робота слухача
1	1.	Вступ. Фундаментальні властивості живого. Рівні організації життя біологічних систем та їх характерні риси. Методи досліджень в біології.	2		1
	2.	Хімічний склад клітини.	1		1
	3.	Структура та функціонування еукаріотичних клітин.	1		1
2	4.	Обмін речовин і перетворення енергії.	1		1
	5.	Збереження та реалізація спадкової інформації.	1		1
	6.	Генетика - наука про закономірності спадковості і мінливості організмів.	1		1
	7.	Закономірності спадковості організмів. Закономірності мінливості організмів.	1		1
3	8.	Селекція організмів. Біотехнологія.	2		1
	7.	Систематика - наука про різноманітність організмів.	2		1
4	8.	Віруси. Віроїди. Пріони.	2		1
	9.	Прокаріотичні організми.	1		1
	10.	Водорості.	1		1
5	11.	Рослини. Вегетативні органи та життєві функції рослин.	2		1
	12.	Генеративні органи покритонасінних рослин.	2		1
6	13.	Різноманітність рослин. Розмноження рослин.	2		1
	14.	Гриби. Лишайники.	2		1
7	15.	Одноклітинні гетеротрофні еукаріотичні організми. Грибки.	2		1
	16.	Справжні багатоклітинні тварини. Загальні ознаки будови і прцесів життєдіяльності.	2		1
8	17.	Поведінка тварин.	1		1
	18.	Різноманітність, поширення, значення тварин.	1		1
	19.	Будова тіла людини.	2		1
9	20.	Нервова регуляція. Нервова система людини.	2		2
	21.	Гуморальна регкляція. Ендокринна система	1		1

		людини.			
	22.	Внутрішнє середовище організму людини. Кров. Лімфа.	1		2
10	23.	Кровоносна та лімфатична системи людини.	2		2
	24.	Імунітет. Імунна система людини.	2		2
11	25.	Дихання. Дихальна система людини.	2		2
	26.	Травлення. Травна система людини.	2		2
12	27.	**Контрольна робота №1**		**2**	
13	28.	Обмін речовин і перетворення енергії в організні людини.	2		1
	29.	Виділення. Сечовидільна система людини.	2		1
14	30.	Шкіра. Терморегуляція.	2		1
	31.	Опорно-рухова система людини.	2		1
15	32.	Сенсорні ситеми людини.	2		1
	33.	Вища нервова діяльність людини.	2		1
16	34.	Репродукція та розвиток людини.	4		1
17	35.	Екологічні чинники.	4		1
18	36.	Популяція.	4		1
19	37.	Екосистеми.	4		1
20	38.	Біосфера як глобальна екосистема.	4		1
21	39.	Адаптація як загальна властивість біологічних систем.	4		1
22	40.	Основи еволюційного вчення.	4		1
23	41.	**Іспит**		**2**	
	42.	Консультація за результатами іспиту.	2		
		Всього	**86**	**4**	**45**

Загальний обсяг **135** *год.,* у тому числі:
Теоретичних занять, консультацій **– 86** *год.*
Контрольних робіт **– 2** *год.*
Іспит **– 2** *год.*
Самостійна робота слухачів **– 45** *год.*

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Балан П.Г., Вервес Ю.Г., Остапченко Л.І., Соломаха В.А. Біологія: Енциклопедичний довідник для вступників до вищих навчальних закладів. Частина І. Загальна біологія. – К.: Фітосоціоцентр, 2004.
2. Балан П.Г., Вервес Ю.Г., Остапченко Л.І., Соломаха В.А. Біологія: Енциклопедичний довідник для вступників до вищих навчальних закладів. Частина ІІ. Різноманіття органічного світу. Людина. – К.: Фітосоціоцентр, 2004.
3. Мусієнко М.М., Славний П.С., Балан П.Г. Біологія: Підручн. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Генеза, 2007.
4. Остапченко Л.І., Балан П.Г., Матяш Н.Ю., Мусієнко М.М., Славний П.С., Серебряков В.В., Поліщук В.П. Біологія: Підручн. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Генеза, 2014.
5. Серебряков В.В., Балан П.Г. Біологія: Підручн. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Генеза, 2008.
6. Матяш Н.Ю., Шабатура М.Н. Біологія: Підручн. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Генеза, 2009.
7. Балан П.Г., Вервес Ю.Г. Поліщук В.П. Біологія: 10 кл.: Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2010.
8. Балан П.Г., Вервес Ю.Г. Біологія: Підруч. Для 11 кл.загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2011.

Додаткова:

9. Балан П.Г., Вервес Ю.Г., Поліщук В.П., Лященко Т.П., Пасічніченко О.М. Біологія. Повний шкільний курс. Довідник: навч. Посібник для підготов. до зовніш. незалеж. оцінювання. – К. Генеза, 2013.
10. Біологія: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів: Навч-метод.посібник. /Кер.авт.кол.Прокопенко Л.І. – 2-е вид. – К.: Літера, ЛТД, 2008.
11. Мотузний В.О. Біологія: Навчальний посібник/ За ред. О.В.Костильова – К.: Вища школа, 2007.
12. Остапченко Л.І., Балан П.Г., Горобчишин В.А., Ляшенко Т.П., Соломаха В.А. Біологія. Тестові завдання для вступників до вищих навчальних закладів. – К.: Фітосоціоцентр, 2007. – 440 с.